

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprava 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Štirinajsta obletnica zavojevanja Maribora

BILANCA DOSEDANJEGA DELA IN BODOČE NALOGE.

Na današnji dan je pred štirinajstimi leti mala a hrabra četa prostovoljcev generala Rudolfa Maistra razorožila nemške čete, zasedla njihove postojanke in s tem definitivno odločila usodo Maribora in vsega sedanjega obmejnega ozemlja do Konjiške gore, Bona in Donata. Ta dogodek je tako važen in velik, da se ga moramo spomniti in se ozreti nazaj na čas, ki smo ga preživeli v teh štirinajstih letih. Četa generala Maistra je tedaj položila temelj našemu svobodni in temelj slovenskemu Mariboru. Naša prva narodna vojska je opravila svoje poslanstvo junaško in temeljito, tako temeljito, da ga ni mogla popreti nobena diplomatska kampanja več. Pariška mirovna konferenca je morala priznati dejansko stanje. Prizadevanja Avstrijcev in Italijanov, da bi se za ozemlje med Muro in Kozjakom ter Pohorjem in črto Hoče, Sv. Peter, Mura dočeli plebiscit, so se izjalovila. Izgubili smo od tistega kar smo si sami pridobili, samo Lučane, Špilje in Radgono.

Ce tedaj ne bi bilo dneva, čegar štirinajsto obletnico danes slavimo, bi bila skoraj gotovo doletela tudi Maribor in severni del slovenske Štajerske ista žalostna usoda, kakor je doletela Koroško. Naše slovensko ljudstvo bi bilo brezpravna raja, gonili bi ga z rodni tal in naša beseda bi umirala, umirala za večno. Vsi oni, ki so prišli za četniki generala Maistra, so torej našli že pripravljeno tla, zorano njivo, katero je bilo treba samo še posejati in potem skrbeti, da se naša stvar razraste in dozori sad svobode in narodnega razrasta. In če pogledamo ob štirinajsti obletnici delo, ki smo ga v tem času opravili, moramo priznati, da smo storili veliko. Naše podeželsko ljudstvo se je večinoma že popolnoma otreslo nekdanjega upliva nemštva. Velika večina se zopet trdno zaveda svoje narodne pripadnosti, zlasti pa postaja docela naša mladina, ki izhaja iz povojne dobe in sploh več ne ve za nekdanje čase in težke dni naše usode. Celot kraj, kjer je bila naša stvar že skoraj brezupna, se polagoma vrača. Kljubujejo samo še nekatere postojanke, toda tudi te so v morju našega narodnega preroda obsojene na smrt, kakor so bile one peščice tujcev in po-tujčencev, ki jih je zateklo leto 1848. na bivšem Kranjskem.

Drugeče pa je v onih krajih, kjer imamo delavstvo in obrtništvo, ki je odvis-

no od trdovratnih renegatov ali pa v nesvobodnih časih priseljenih tujcev. Tam je napredek dosti počasnejši, da, prepočasen. To velja zlasti za nekatere trge v Dravski dolini, za Ptuj in za Maribor sam. Tu smo pozabili razorožiti renegate in tujce tudi gospodarsko in politično. Kolikor se je to zgodilo premalo in kolikor se sedaj maščuje nad nami, smo krivi edino sami. Mislili smo pač, da je zadosti, če imamo svojo državo, da smo z junaško akcijo generala Rudolfa Maistra in njegovih čet storili in dosegli že vse, kar je bilo treba. Toda samostojnost, ki je sama sebi namen, ni dosti vredna. Svojo lastno državnost smo dobili zato, da se bomo z njeno pomočjo nemoteno razvijali duhovno in stvarno, to se pravi nacionalno, kulturno in gospodarsko. Kajti zavedati se moramo, da bo Maribor z vsem svojim zaledjem resnično naš šele tedaj, kadar bo naš ne le državnopravno in politično, ampak tudi kulturno in gospodarsko!

V zadnjem času opažamo z velikim zadovoljstvom, da naša kulturna penetracija ugodno in bolj naglo napreduje, kakor je poprej. To velja posebno za neposredno mariborsko okolico, v kateri razvijajo vedno bolj se krepeča društva agilno delavnost. Treba pa je, da podpremo to delo tudi meščani. Ko bodo izginili v okolici, v naših predmestnih občinah zadnji uplivi duševnosti avstrijskih časov, potem bo tujstvu tudi v mestu definitivno odklenalo. Če se nam to ni posrečilo doseči že s prehodno generacijo, potem se nam mora z najmlajšo. Drugače pa je z gospodarskim napredkom. Tu ni zadosti samo dobra volja in vztrajnost, treba je kapitala in zlasti gospodarske smotrenosti. Zato smo v gospodarskem oziru še najmanj svobodni. Tu smo skoraj tam, kjer smo bili pred štirinajstimi leti, na dan razorožitve nemških straž. Mnogo po lastni krivdi. Biti bi bili morali bolj podjetni in neizprosnosti ter pogumni, kakor so bili general Maister in njegovi četniki usodne jeseni l. 1918. Štirinajsta obletnica vojaškega zavojevanja Maribora torej ne sme biti samo dan pregledovanja bilance doslej opravljenega dela, temveč tudi dan načrtov in trdnih sklepov za bodočnost, za tisto svetlo bodočnost, ko ne bo nikjer več nobenega sledu o tistih časih, ko smo bili obmejni štajerski Slovenci hlapi nemške gospode!

Italija bo plačala Ameriki

NEPRIČAKOVANO SPOROČILO ITALI JANSKEGA POSLANIKA. HOOVER IN ROOSEVELT ODKLONILA ZAHTE VE DOLŽNIC. ANGLIJA DOBI KREDIT.

WASHINGTON, 23. novembra. Italijanski poslanik je poslal državnemu departmentu uradno poročilo, da je Italija pripravljena plačati dne 15. decembra zapadajoče anuitete vojnih dolgov v skupni vsoti 1.400.000 dolarjev. Kakor se z italijanske strani zatrjuje, je ta ukrep italijanske vlade izraz hvaležnosti Združenim državam, ker so pri prvem znižanju dovolile Italiji 50% črtanje celokupne vsote, ki jim jo dolguje, dočim so črtale ostalim dolžnicam kvečjemu 15%.

WASHINGTON, 23. novembra. Kakor se doznava, sta Hoover in Roosevelt na svojem včerajšnjem sestanku načelno odklonila vsako zahtevo evropskih držav po odgoditvi ali celo reviziji vojnih dolgov. Anglija bo dobila od Amerike večje posojilo, da bo lahko krila svoje obveznosti. Anglija ima sicer v Združenih dr-

žavah ulogo 120 milijonov dolarjev in bi mogla tako kriti 95.000.000 dolarjev svojih dolgov, ker pa je omenjena vsota zvezna rezerva za ohranitev kurza funta na ameriških borzah, se je Anglija noče poslužiti.

GRŠKA POLJEDELSKA RAZSTAVA.

BEOGRAD, 23. novembra. V slavnostno okrašenih prostorih razstavnega paviljona društva »Cvijete Zuzorić« je včeraj otvoril trgovinski minister dr. Šumenković grško poljedelsko razstavo. Pri otvoritvi je bilo opaziti med množičnim občinstvom tudi grškega poslanika Melasa. Člane beograjske grške kolonije in množično številne grške novinarje.

Francija in srednjeevropski načrti

»TEMPS« O SENZACIONALNIH NAČRTIH ITALIJE, NEMČIJE, AVSTRIJE IN MADŽARSKE. BREZ FRANCIJE IN ANGLIJE SE NE MORE SP REMENITI SEDANJE STANJE.

PARIZ, 23. novembra. Sestanki med avstrijskimi in madžarskimi državniki, dalje Gömbösov obisk pri Mussoliniju, sestanek med bavarskim ministrskim predsednikom Heldom in avstrijskim kancelarjem Dollfussom, predvsem pa včerajšnja vest »Sunday Timesa« o prizadevanju za ustvaritev srednjeevropske podonavske federacije, ki bi imela zaslonbo v Nemčiji in Italiji v obliki tesnega ekonomsko-političnega sodelovanja in katere jedro bi tvorila Madžarska, vse to je izzvalo veliko pozornost tukajšnjih političnih krogov. »Temps« pa misli, da vesti o snovanju podonavske federacije nimajo realne podlage. Tako pregrupiranje srednjeevropskega zemljevida, ki bi odrezalo Jugoslavijo in Rumunijo ter politično požrlo Poljsko in Češkoslova-

ško, bi bilo največja evropska katastrofa. List dodaja, da se v sedanjih političnih krizi še vedno najdejo elementi, ki žele ribariti v kalnem ter nagaša, da daje edino resno značenje in realno možnost le ono gospodarsko grupiranje srednjeevropskih držav, ki je zasnovano v duhu dalekosežnega medsebojnega sodelovanja, kakor ga je predlagala francoska vlada v znanem Tardieujevem načrtu. List pravi nadalje, da bi bilo absurdno misliti, da bi mogel nastati tak položaj, ki bi spremenil zemljevid Evrope, ne da bi izzval novo vojno in ne da bi pri tem soodločali Francija in Anglija. Francija bo storila vse, da prepreči izkoriščanje sedanje gospodarske krize za politične avanture.

Strašna nesreča fašističnih omladincev

MED RIMOM IN TARQUINIJO SE JE PONESREČIL AVTOBUS. BILO JE TAKOJ 11 MRTVIH, VSI OSTALI PA SO RANJENI.

RIM, 23. novembra. O veliki avtobusni nesreči, ki se je zgodila pri Tarquiniji, se doznajajo naslednje podrobnosti. Predsinočnjim so se vračali fašistični omladinci s tremi nabito polnimi avtobusi iz Rima v Tarquinijo. Na železniškem prehodu pri Tarquiniji je zavozil v enega teh avtobusov z vso silo brzovlak Rim — Milan. V avtobusu je bilo 52 fašističnih omladincev. Karambol je bil

strašen. Na mestu je bilo mrtvih 11 omladincev, med njimi tudi tajnik krajevne fašistične organizacije iz Tarquinije. Vsi ostali potniki pa so bili težje ali lažje ranjeni. Ranjenci so bili prepekljeni v bolnišnico v Civitavecchia, kjer jih je včeraj obiskal tajnik fašistične stranke Starace, ki bo danes tudi prisostvoval pogrebu ubitih fašistov.

Današnja seja skupščine

BEOGRAD, 23. novembra. Na današnji seji narodne skupščine je bila prva točka dnevnega reda volitev posvetovalnih odborov za proučevanje izročnih in zakonskih osnutkov o spremembi društvenega in volilnega zakona, odgodena, ker se hočejo napraviti najprej načelni sklepi v klubu JRKD. Zbornica je nato razpravljala o sklenitvi tujskoprometne konvencije s Češkoslovaško, ki je bila brez debate sprejeta. Seja se ob zaključku lista še nadaljuje.

Angleški prestolni govor

LONDON, 23. novembra. Včeraj dopoldne je bilo s kraljevo prestolno besedo otvorjeno jesensko zasedanje angleške gornje zbornice. Kralj in kraljica sta se ob 11. pripeljala v hišo lordov, kjer je kralj prečital prestolni govor. Na obeh straneh ceste so se zbrale ogromne množice ljudstva. Prestolni govor vsebuje kratek pregled nalog zbornice v novi sezoni: reformo zavarovanja brezposelnih, zakon o najemu stanovanj in agrarno reformo. V zunanji politiki omenja važna aktualna vprašanja, kakor: razorožitev, svetovno gospodarsko konferenco in vprašanje vojnih dolgov.

FRANCOSKA DAVČNA AFERA.

PARIZ, 23. novembra. Zbornica in senat sta sinoči sklenila, da se vsi poslanci in senatorji, ki so zapleteni v znano afero odtegovanja davčnim obveznostim, izroče sodišču. Zavrnjena pa je bila zahteva opozicije, da naj se tudi objavijo imena vseh teh oseb, ki so zapletene v davčno afero. Dobro poučeni krogi naglašajo, da je v davčnem skandalu, s katerim je bila država oškodovana za okroglo 4 milijarde frankov, udeleženih, nič manj kakor 1091 oseb.

PROMET Z ITALIJO.

BEOGRAD, 23. novembra. Z veljavnostjo 1. decembra t. l. bo uveljavljeno plačevanje voznih cen na železnicih v jugoslovansko-italijanskem oseb nem, prtljažnem in ekspresnem prometu pri odpremljanju potnikov iz Jugoslavije v Italijo za italijanski del proge v lirah, pri odpremljanju potnikov iz Italije v Jugoslavijo pa za jugoslovanski del proge v dinarjih. Blagajne bodo zaračunavale lire po dnevnem železniškem tečaju.

ŠPANSKI PROCES.

MADRID, 23. novembra. V bivši palači senata se je včeraj pričel proces proti 12 ministrom Primo de Riverinega kabineta in proti 5 generalom, ki so obtoženi sodelovanja pri državnem udaru v svrhu uvedbe diktature.

TUTANKHAMEN GROB.

ALEKSANDRIJA, 23. novembra. Angleški raziskovalec Howard Carter je odpotoval včeraj iz Kaira v Luksor. Carter bo v zvezi s prosvetnim ministrom pripravil vse potrebno za skrajšnje ponovno odpretnje Tutankhamenovega groba.

PIVO ŽE ZA BOŽIČ.

NEWYORK, 23. novembra. Voditelj republikanskih »mokrih« v reprezentanci zbornici Briten je sinoči po sestanku s Hooverjem izjavil, da ne bo izrekel svojega »veta«, če bo kongres sklenil, da se dovoli točenje piva. Briten veruje, da bodo Američani že o Božiču pili pivo, ki bo imelo 3 do 4% alkohola.

RAZVELJAVLJENA OBSODBA.

BEOGRAD, 23. novembra. Kasacijsko sodišče je zaradi neke formalne napake razveljavilo smrtno obsodbo, izrečeno nad morilcem deklet Josipom Kinzmanom.

Dnevne vesti

Pred štirinajstimi leti

K DANAŠNJI PROSLAVI 45 PEHOTNEGA POLKA.

V početku meseca novembra leta 1918 se je osnovala v Mariboru mestna vojaška milica »Schutzwehr« imenovana, ki se je rekrutirala izključno iz častnikov in vojakov Avstrijske vojske ter civilistov nemške narodnosti. Slovenski politični predstavniki takratnega Maribora, ki je veljal za »izrazito nemško mesto«, pa so še pravočasno opazili nevarnost, ki se je skrivala za »Schutzwehr«. Skoro istočasno so se zato zbrali pod poveljstvom takrat še majorja Rudolfa Maistra oboroženi oddelki, obstoječi iz slovenskih fantov in meščanov. Takrat je major Maister poveljeval »Domobranskemu vstaško vojnemu okrožju« in vojakom slovenske, hrvatske in srbske narodnosti bivših avstrijskih polkov, ki so bili pred prevratom v Mariboru. Ti Maistrovi oddelki so bili prvi temelj današnjega 45. pehotnega polka.

Vojaška premoč v Mariboru pa je bila takrat v rokah Nemcev. Na Vseh svetilih dan leta 1918. je sklical takratni mestni poveljnik polkovnik Holik ob 8. uri zjutraj vse poveljnike mariborske posadke in jim prebral ukaz graškega vojnega poveljstva, da naj strogo pazijo na red in disciplino. Obenem jim je sporočil, da bo poslal Gradec pojačanje in nekega višjega častnika, ki bo prevzel oblast nad Mariborom. Od slovenskih častnikov sta prisostvovala temu raportu major Maister in stotnik Vaupotič.

Major Maister je takoj uvidel nevarnost, ki je pretila Mariboru kot mestu bodoče Jugoslavije. Zato je iz lastnega nagiba, zavedajoč se velike odgovornosti, izjavil polkovniku Holiku, da ne more soglašati z njegovim ukazom, ker ni kompetenten, da daje take ukaze. Pokazal mu je odlok Narodnega sveta iz Ljubljane, po katerem je bil imenovan za poveljnika mariborske posadke in obenem za generala. Ob 10. uri se je nato general Maister podal z dekretom in ukazom na mestno poveljstvo, kjer je našel pravkar došlega polkovnika-brigadirja Ulmana, ki je nameraval prevzeti po u-

kazu graškega vojnega poveljstva oblast nad mariborsko posadko in pripravljati vse potrebno za polk pehote, ki naj bi prispel naslednjo noč iz Gradca.

General Maister je pokazal dekret in ukaz tudi brigadirju Ulmanu ter mu priporočil, naj takoj zapusti Maribor. Presenečen je brigadir Ulman odpotoval, dočim je general Maister prevzel oblast v svoje roke. »Schutzwehrovci« so postali radi nove situacije nervozni ter so jeli napadati in izzivati slovenske oddelke. Napeli so končno vse moči, da bi iztrgali Maribor iz Maistrovih rok.

General Maister pa se je takoj znašel v tem kritičnem položaju. Odločil se je s svojo četo slovenskih fantov in častnikov razorožiti in razpustiti »Schutzwehr«. Šibka je bila njegova četa napram »Schutzwehru«, ki je štel 17 višjih častnikov, 101 nižjih in 1100 vojakov. Zato je brez prejšnjega ukaza Narodnega sveta proglasil 9. novembra mobilizacijo vse južne Štajerske. Od novodošlih vojaških obvezancev je formiral pehotni polk, obstoječ iz treh bataljonov po štiri čete, čete strojničarjev, tehniške čete in dopolnilnega bataljona z dvema četama in ga imenoval »Mariborski pehotni polk«. Dne 21. novembra je bil polk popolnoma organiziran in pripravljen. Prišel je in za poveljnika mu je bil postavljen podpolkovnik Avgust Škrabar. Šele tedaj se je general Maister odločil, da razoroži »Schutzwehr« in napodi Nemce iz Maribora. Za naskok je določil noč od 22. na 23. novembra, kar so njegovi častniki pod prisego držali v največji tajnosti.

Napad je bil izvršen smoteno in energično in je brez večjih izgub popolnoma uspel. Usoda Maribora je bila odločena v našo korist. Maribor je postal slovenski, in kot spomin na ta najvažnejši dogodek v zgodovini Maribora, v spomin na dan osvobođenja, praznuje vsako leto naš 45. pehotni polk svojo polkovno slavo.

Slava 45. pehotnega polka

Dopoldansko zgodovinsko slavlje domačega 45. pehotnega polka je nekoliko motilo slabo vreme, zato je bila slovesnost v prostorni dvorani meljske vojašnice. Častniki v svečani obleki so nadvse prijazno sprejemali pri vhodu dole goste in jih vodili v dvorano, ki je bila slavnostno okrašena z zelenjem in narodnimi zastavami. Cerkvene obrede za pravoslavne in rezanje kolača je opravil višji vojaški svečenik prota g. Trbojevič, za katoliške vojni kurat g. Zavodil, za mohamedane pa hodža iz Ljubljane.

Polkovne slave so se udeležili brigadni general g. Hadžić, oba okrajna glavarja g. Makar in g. dr. Ipavec, mestni župan g. dr. Lipold, predstojnik mestne policije g. dr. Hacin, višji državni pravdnik g. dr. Jancič, minister v pokoj g. dr. Kukovec, nadalje ravnatelj vseh mariborskih srednjih šol in državnih uradov, številni zastopniki raznih nacionalnih organizacij, med njimi g. dr. Boštjančič za Sokola, g. Jakob Perhavec za združenje rezervnih častnikov in bojevnikov, g. Rudolf Tumpej za Združenje narodnih železničarjev, bančni ravnatelj g. Bogdan Pogačnik za podružnico Slovenskega lovskega društva, ravnatelj g. dr. Josip Tomišek za Glasbeno matico, Aeroklub in Zgodovinsko društvo ter drugi.

Po končanih cerkvenih obredih je navzoče goste, častnike mariborske garnizije in vojaške nagovoril domačin polkovnik g. Dragoliub Čirič in obenem pojasnil pomen današnjega slavlja. Nato so spregovorili še brigadni general g. Hadžić, mestni župan g. dr. Lipold in drugi. Narodnim damam: Lipoldovi, Maistrovi, in Čiričevi so poklonili častniki krasne šopke rož. Letošnjega slavlja se ni korporativno udeležila srednješolska mladina, pač pa se je mestni župan g. dr. Lipold obrnil na vse tukajšnje srednje šole s prošnjo, da prirede šolski mladini predavanja o zgodovinskem pomenu dneva in slave mariborskega pehotnega polka.

Poslanec g. Krejči v Poljčanah

Preteklo nedeljo je bil v sokolski dvorani v Poljčanah političen shod, ki se ga je udeležilo veliko število zavednih domačinov in okoličanov. Zborovanje je otvoril domači župan g. Simon Prešern, ki je pozdravil vse navzoče, posebej pa še poslanca g. Antona Krejčija, okrajnega glavarja g. Milana Makarja ter profesorja Franca Škofa. Nato je povzel besedo živahno pozdravljen poslanec g. Krejči, ki je podal v jasnih potezah splošen političen pregled v državi, obširnejše pa se je bavil z zakonom o zaščiti kmeta, s predlogom zakona o občinah in z načrtom zakona o decentralizaciji državne uprave. Razpravljal je o novem državnem proračunu, ki je znatno nižanj v vseh svojih postavkah, razložil pa je poslušalcem tudi državno finančno in gospodarsko politiko. Priporočal je kmetovalcem organiziranje v raznih zadrugah, ki bodo omogočile znošnejše življenje in uspešnejše vnovčevanje raznih pridelkov. Pozval je vse nazoče, da se organizirajo v vsedrjavni stranki JRKD. Po njegovem govoru, ki so ga navzoči sprejeli z odobravanjem, se je župan g. Prešern zahvalil g. poslancu, da je izposloval za tamkajšnje kmetovalce več vagonov kornu. Po govoru prof. g. Škofa je bil izvoljen pripravljalni odbor za ustanovitev krajevne organizacije JRKD v Poljčanah. Pred tem zborovanjem sta bila lepo obiskana sestanka tudi v Makolah in v Studenčah pri Poljčanah, kjer je bila prav tako ustanovljena nova krajevna organizacija JRKD. S temi novimi organizacijami je v okraju že 21 lepo uspevajočih krajevnih organizacij nove stranke.

Zahvala. Namesto venca na grob preminulemu dimnikarskemu mojstru gosp. Martinu Ertlu, je darovala dimnikarska mojstrica ga. Marija Juričkova tukajšnjemu gasilnemu in reševalnemu društvu znesek 100 Din, za kar ji izreka poveljstvo iskreno zahvalo.

† Martin Ertl. V 69 letu starosti je preminul včeraj dimnikarski mojster in hišni posestnik g. Martin Ertl. Pokojnik je uspešno deloval dolga leta pri tukajšnjem prostovoljnem gasilnem in reševalnem društvu ter bil tudi odlikovan s srebrno kolajno. Bil je ugleden mož in splošno spoštovan. Pogreb bo jutri ob 15. uri iz mrtvašnice na pobreškem pokopališču. Blag mu spomin, preostali žalujočim iskreno sožalje!

ZOBOL

odpravi tako

ALGA

Steklenica 14 Din. Oglas reg. pod S. Br. 25.892/32

Ljudska univerza v Studencih pri Mariboru odvarja svojo predavalno sezono v četrtek 24. t. m. Predavanja bodo redno vsak četrtek (razen praznikov) z začetkom ob 19. uri v bivši kinematografski dvorani gostilne Špurej. Prvi bo predaval g. dr. Vladimir Travner o **Musoliniju in sodobni Italiji**. O današnji Italiji se mnogo govori in piše ter bo gotovo zanimala vsakogar resnična in objektivna slika, katero bo podal gosp. predavatelj. — Za letošnjo sezono se je prijavilo lepo število predavateljev z raznimi aktualnimi temami. Zato smemo upravičeno pričakovati, da bo tudi letošnja sezona vsaj tako dobro obiskana, kakor so bile vse dosedanje.

Nov mladinski ali ženski zbor. Naš znani skladatelj prof. Karol Pahor je izdal te dni v samozaložbi nov mladinski ali ženski zbor s spremljevanjem klavirja »Cimbolo din, cimbolo dan« na besedilu Iga Grudna. Prvič je pel to skladbo že lani ženski zbor dekliške meščanske šole, letos pa jo poje ženski zbor Počitniške zveze in ženski zbor učiteljskega. Pesem se je mladini zelo priljubila in je zanj navdušena. Naroča se pri avtorju prof. Karlu Pahorju na učiteljsku v Mariboru.

Nocoj se ponovi v gledališču prvič v letošnji sezoni izvrstna Nušičeva šalovna igra »Gospa ministrovka«, ki je ob svoji letošnji premieri dosegla še veliko večji uspeh, kot pred dvema sezonama. V naslovni ulozi ga. Dragutinovičeva.

Železniški upokojevcem oddajte nemudoma svoje legitimacije v prolongacijo. Legitimacije izročite šefu najbližje železniške postaje.

Preskrbovanje Maribora z morskimi ribami. Že dva dni presenečajo mariborske gospodinjice nizke cene morskih rib, ki se prodajajo na novi stojnici na Glavnem trgu. To stojnico, ki bo poslej stalna, je uredilo ribiško društvo iz Njivice na otoku Krku, ki prodaja svoje ribe brez vsakih posredovalcev in zato lahko tudi ceneje. V Ljubljani je postavilo svojo stojnico 1. septembra, v Mariboru pa 21. t. m.

Srčna kap je zadela danes dopoldne na stanovanju v Vetrinjski ulici 66-letnega upokojenega železničarja Alojzija Straška. Bil je na mestu mrtev in so njegovo truplo prepeljali v mrtvašnico na Pobrežje.

Vreme. Obeta se nam nekoliko zboljšanje vremena: milo zapadno vreme z osvežujočimi vetrovi. Davi ob 7. uri je kazal tlakomer pri 16,1 stopinjah 735,3, reduciran na ničlo pa 733,4. Toplomer ob 7. uri 3,5 nad ničlo. Vлага 95. Padavin je padlo v pretekli noči 81 mm. Oblaki so stratusi. Vreme je mirno, brez vetrov.

Franc Jožefova grenčica spravi prebavne organe k rednemu delu in udeležitvovanju.

Sejem za živino. Na sejnem 22. t. m. so prignali 396 glav živine, in sicer 5 konjev, 8 bikov, 79 volov, 299 krav in 5 telet. Prodanih je bilo 210. Povprečne cene za kilogram žive teže so bile sledeče: debeli voli 3,25—4, poldebili 2,50—2,75, voli za rejo 2—2,25, biki za klanje 2,50—3, debele krave 2—3, plemenske 1,50—1,75, krave za klobasarje 1—1,25, molzne 1,75—2,25, breje 1,75—2,25, mlada živina 2,50—4 in teleta 5—6 Din. Mesne cene: volovsko meso I. vrste 8—10, II. vrste 6—8 Din; bikovo, kravje in telčije meso 4—5 Din; teletina I. vrste 12—14, II. vrste 8—10 Din; sveža svinjina 10—14 Din. Prihodnji sejem za živino bo v Mariboru 29. t. m.

Narodno gledališče

Repertoar.

Sreda, 23. novembra ob 20. uri »Gospa ministrovka«. Red C.
Četrtek, 24. novembra: Zaprt.
Petek, 25. novembra: Zaprt.
Sobota, 26. novembra ob 20. uri: »Boccaccio«. Premiera.

»Boccaccio« na mariborskem odru. V soboto 26. t. m. se poje kot druga glasbena premiera letošnje sezone Suppejeva klasična opereta »Boccaccio«. Muzikalno je ta opereta, ki se godi okrog leta 1300. v Florenci, eno izmed najlepših in najdostopnejših del klasične operetne produkcije. »Boccaccio« je skomponiran po načinu italijanske glasbe ter je edina Suppejeva opereta, ki se prištevata k operam. Glavna oseba je Boccaccio, slavni novelist ter je v opereti porabljenih nekaj njegovih iz »Dekameron« znanih novel. — Dirigira kapelnik Herzog, režira K. Bachmann kot gost. Nastopijo: Udovičeva, Savinova, Gorinškova, Zakrajškova, Barbičeva, Starčeva, Grom, Rasberger, Santic, F. Kovič, Skrbinek, Lipnik, Furijan, Gorinšek, Tovornik in Blaž.

Ko se začne cevi poapnjevati, deluje uporaba naravne »Franc Jožefove« grenčice za redno izpraznjenje črevesja in zmanjša visok naval krvi. Mojstri zdravniške vede priporočajo pri starostnih pojavih različne vrste »Franc Jožefove« grenčice, ker odpravi zastajanje v žilodnem črevesnem kanalu in leno prebavljanje ter omili dražljivost živcev. — »Franc Jožefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

ELIZABETA BERGNER

ZASANJANE USTNE

Premiera v četrtek 24. v kinu Un' on

Specialist za kirurgijo dr. Mirko Čeranič, šef kir. odd. drž. bolnišnice ordinira od 14.—16. ure (razven nedelj in praznikov) v Ljubljani, Knafljeva 10 II. telefon 29-42. Zdravilni aparati: višinsko sonce, diatermija, tonisator, žarnica »Hala«, eterocleaner, »Radium-emanator«.

Miklavžev večer, 3. decembra 1932. Narodni dom, Triglav.

Ker se gospod Svengali še ni vrnil z ljubljanskega gostovanja, se predstava v »Veliki kavarni« vrši v petek, dne 25. t. m.

Sedemnajstletna detomorilka. Včeraj popoldne je tukajšnja policija aretirala 17-letno šiviljo Rozo M. iz Brestovca pri Šmarju pri Jelšah, ki je bila osumljena detomora. Mlada Rozika je imela ljubavnim razmerje z 20letnim posestnikovim sinom Jurijem Č. iz sosedne vasi, ki ni ostalo brez posledic. Ko je razodela to fantu, se je začel ogibati in je mlado deklo v strahu pričakovalo usodnega trenutka. V noči od 3. na 4. oktobra so Roziko napadli poročni krči. Podala se je v stranišče, kjer je porodila otročica in ga tam pustila. Ko je šla drugo jutro vsa zbegana pogledat, je bil otrok že mrtev. Pokopala ga je nato na domačem vrtu. To žalostno zgodbo je včeraj med silnim jokom izpovedala na policiji, ki je o tem obvestila tamkajšnje orožnike. Po porodu se je namreč Rozika preselila v Maribor k svoji prijateljici, kjer je bila včeraj popoldne aretirana.

Pretep. V neki gostilni blizu glavnega kolodvora so si gostje sinoči skočili v lase. Nekdo je udaril z debelo palico 47-letnega krošnjarja Marka Pariča iz Gjurmanca tako hudo po glavi, da je moral po pomoč v bolnišnico.

Ukradeno kravo je izsledil na včerajšnjem sejmu v Mariboru posestnik Beranič iz Dobrovcev v trenutku, ko jo je prodal neki trgovec iz Hajdine nekemu posestniku iz Brezna. Beranič je kravo, ki so mu jo ukradli pred štirinajstimi dnevi iz hleva, odgnal domov.

Aretiran perversnež. Davi je policija aretirala 40-letnega hrivskega pomočnika Rudolfa L., ki je vabil na svoje stanovanje mlajše fante in jih zavaljal k perversnosti. Policija je oddala Rudolfa sodišču.

Enega že imajo. Po srečnem naključju je policija izsledila sinoči 21-letnega delavca Franceta Ž., ki je kradel v zadnjem času kolesa po Mariboru. Ko so ga zaslišali, je nekatere tatvine priznal. Izročen bo sodišču.

Značaj in vrednote kmeta

NEKAJ MISLI O VAŽNEM PREDMETU SODOBNOSTI.

Ker vedno bolj sili v ospredje nujnost po tesnejših stikih in medsebojnem spoznanju med kmetom in meščanom, je prav, če si v svrhu lažjega medsebojnega zblizanja ogledamo oba tipa.

Kaj nam predstavlja pojem kmet? Pred vsem naravno, bolj samo iz sebe rastle ali samoniklo grčo s prastarimi šegami, običaji, tradicijo. Način življenja in udejstvovanja na določenem kosu zemlje mu ustvarjata čut prostosti in neodvisnosti, izvestno mero moči in ono duševno ravnesje, ki je vsem drugim socialnim skupinam tuje. Ves njegov svet je v njem in iz njega. — Edino tako se mora dvigniti do one stopnje znošljivosti in trpljenja, ki zraste večkrat do kmetnosti. Zavest lastnine, ki je pri tem bolj, pri drugem pa manj razvita, a mahaja se vedno, ta zavest je potrebna in prirodno utemeljena in se nikdar ne da primerjati z ono mestne gospode ali trgovca, ker on svojo zemljo po svoje ceni in ljubi. V tej zavesti je tesna vez z zemljo in prav to ustvarja v njem neko skladnost in celoto.

V strašnem vojnem pokolju smo se mogli prepričati, kakšen osnovni pomen tiči v njem za prehrano človeštva. A kmet je še nekaj več, za človeštvo nemerno več: On je sicer neopazni, a nekevečni obnavljalec človeštva, ki mu izročja zdravje, moč in značaje. Zakaj izročja prav on to najvišje poslanstvo? Narava je nedosežna popolnost, umerjenost, skladnost. Čim bolj prirodni je človek, tembolj jo razume in si njene zakone podzavestno usvaja. Prirodni človek je lahko neokreten, navidezno trd in težko dostopen, neotesan, nerazumen in naven — a zna postopati kot trdna, uravnana celota.

Najbližji prirodi je prav kmet, ki z njo dela, govori in misli, ki z njo vzajemno ustvarja. Neopetrgano občevanje z njo postane duha bližje stvarstvu, da postane lažji, globlji. Priroda vkuše že v rane mladost svoj pravec, svoje zahteve in nagone, ali če hočete, nagibe. Ti pa niso v življenju le važni, marveč naravnost odločilni. Mladostni utisi zelo vplivajo na podzavest. Zato je otroška duša merodajna za bodoče življenje in je nepremakljiva osnova in neka nujnost. V harmoniji prirode rastejo njegove telesne moči, zunanje in notranje zdravje. Neko naravno in samo po sebi umevno zdravje vsebuje trdne etične temelje, ki na njih raste otrokova duševnost. Znani ruski kritik Bjelinskij pravi: »Res je, da stoji najpuhlejši svetski človek neprimerno višje od kmeta, toda v kakšnem oziru? Samo v svetski olik, kar pa čisto nič ne ovira, da marsikateri svetovnjak nadkriljuje kmet z ozirom na razum, čuvstvo in značaj. Izobrazba moralna čuvstva le razvija, a um jih ne daje: daje jih človeku le priroda!« To je visoko nad dozdnevno neznanostjo kmeta in nad plodovi suhega razuma.

Kmet torej raste sam iz sebe, oziroma iz pojavov, ki jih leto za leto zaznava v neposredni okolici. Prva in česče celo edina njegova verna knjiga je narava, iz nje čita in se uči. Ker pa ne more ustvarjati z besedo, marveč s trdim delom, misli s čutili (z očmi, sluhom, tipom itd.) in nikoli ne pleza po lestvi razuma (logike). Njegova logika raste iz neposrednega ušvajanja. Kaj nas to uči? Pred vsem to-le: Kmet ne bomo preobrazili z besedo (knjigo). On bi ne bil več to, kar je, če bi se uklonil besedi. Za primitivno kulturno ljudstvo je pisana beseda malo nad ničlo. Če je dobra za nas, ki slonimo bolj na šolski logiki, ne more biti zanj, ki je ves tam, od koder smo se mi že davno oddaljili, — v naravi. Naša logika nas večkrat lahko izigra, ne da bi to imelo kako hujšo posledico, ni pa tako pri kmetu, ker bi z njim bila izigrana tudi celokupnost.

Tukaj tičijo vzroki njegove konservativnosti, ki se nad njo tolikrat ne utemeljeno spotikamo. Kmet tiči največ časa v prošlosti, oziroma se počasi in s težavo loči od nje. Kar ima, ni na njem; v njem je. Zato tudi to ohrani. Prav konservativnost hrani starožitnosti ali vrednote narodnega bistva, kar

Pred britjem in sicer pred namiljenjem se morate vedno natreti z

NIVEA - CREME
NIVEA - ULJEM

ne premočno, ker preprečuje ustvarjanje pene! Natrete se lahko že zvečer. Koža bo postala voljna, brada se bo omehčala in več ne boste trpeli zaradi rdečih razpoklin na licu.

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. z. o. z.
Maribor, Gregorčičeva ulica 24

Pa tudi izbritje vratu pri ženskih frizurah bo postalo z uporabo Nivea kreme ugodnejše.

se seveda sklada z našimi težnjami. Nešteto primerov bi lahko nanizali za dokaz, kako hvaležni mu moramo biti za njegovo konservativnost. Zato pa ne smemo te njegove od prirode narekovane lastnosti staviti lahkomišelnost pod nož. V kolikor pa je kmet izgubil na svojem značaju in vrednotah, ni njegova krivda. Krive so socialne in gospodarske razmere, ki so ga prerastle, krivo je njegovo okolje z vsemi svojimi izsledki civilizacije.

Ta sicer zgoščeno nanizana dejstva moramo imeti pred očmi, preden se s kmetom zblizamo. —o —n.

Sokolstvo

Iz gibanja jugoslovanskega Sokolstva

Konferenca narodnoobrambnega odseka sokolske zveze. V soboto 12. t. m. je bila v Beogradu konferenca narodnoobrambnega odseka sokolske zveze, katere so se udeležili zastopniki obmejnih sokolskih žup. Konferenci je predsedoval zvezin referent narodno obrambnega odseka br. dr. Riko Fuks, ki je v svojem daljšem in izčrpnem referatu obrazložil vsa vprašanja, katerim mora Sokolstvo kot eminentna nacionalna organizacija posvečati vso svojo pažnjo. Njegovemu referatu, ki je bil sprejet s splošnim odobravanjem, so sledili referati zastopnikov obmejnih žup. Sklenjeno je bilo, da bo Sokolstvo v tem pogledu storilo nove korake in se je narodnoobrambno delo razdelilo na jadransko cono s sedežem v Splitu, za Dravsko banovino s sedežem v Ljubljani, za savsko in donavsko s sedežem v Novem Sadu, za vardarsko in moravsko pa s sedežem v Skoplju. V svrhu uspešnega pobijanja sovražnih akcij bo Sokolstvo stopilo v stike tudi z vsemi organizacijami, ki imajo v svojem programu narodnoobrambno delo, da se paralizira gonja naših sovražnikov.

Konferenca sokolskih urednikov in dopisnikov. Na konferenci sokolskih urednikov in dopisnikov, ki je bila v Beogradu pod predsedstvom podstaroste sokolske zveze br. Gangla, so bili storjeni važni sklepi o sokolskem tisku. Konferenca se je udeležil v imenu zvezinega

upravnega odbora zvezin tajnik br. A. Brozovič, predsednik prosvetnega odbora S. K. J. br. dr. Belajčič in zvezin ekonom br. Živkovič. Poleg urednikov in sotrudnikov sokolskega tiska so bili zastopani tudi ostali sokolski listi. Na konferenci so bila ventilirana vsa vprašanja zlasti glede urejevanja in smeri sokolskega tiska. »Sokolski Glasnik« mora biti duševni regulator vseh vprašanih jugoslovanskega Sokolstva. Da bi vsi naši sokolski listi, a v prvi vrsti zvezini, ustrezali pravi svrhi, je bilo sklenjeno, da se glavno uredništvo zvezinega organa postavi na čvrsto podlago, prosvetni odbor pa mora dati smernice, po katerih se bo v bodoče ravnal. Tudi so na konferenci razpravljali o gospodarskem položaju zvezinega tiska in so v tem pogledu sprejeli uredniki in dopisniki važne sklepe.

Seja izvršilnega odbora zveze S. K. J. Pretekli teden je bila seja izvršilnega odbora, na kateri so razpravljali o projektu zakona o obligatni fizični vzgoji ljudstva. V celoti je bilo sprejeto stališče zvezinega načelnštva, ki se je jasno izjavilo, da je za fizično vzgojo našega naroda v prvi vrsti poklicano Sokolstvo. Bilj so odobreni tudi vsi sklepi za proslavo 70letnice slovenskega Sokola in za pokrajinski zlet v Ljubljani.

Sokolsko društvo Maribor-matica

opozarja svoje člane zimskosportnega odseka, da priredi v nedeljo 27. XI. trening za gozdni tek, ki bo 4. decembra. V ta namen se zberemo dopoldne ob 9. uri na letnem telovadišču obenem z naraščanjem. — Zdravo.

Ptuj

Mestni župan g. Jerše se je vrnil iz Beograda in zopet prevzel posle mestnega načelstva. Potovanje je bilo v zvezi z občinskim proračunom za leto 1932, ki še ni odobren.

V tolovaškem napadu na cesti med Doličem in Levajnci, o katerem smo poročali v sobotni številki, doznamo še naslednje podrobnosti: V petek 18. t. m. ob 22. uri je šel Josip Horvat, posestniški sin iz Levajncev, iz Doliča proti domu. V njegovi družbi so bili posestniški sinovi Kramberger, Potrč in Zelenik, istotako iz Levajncev. Zelenik je vojak, je pa na začasnem dopustu. Ko so tako korakali po cesti mimo nekega grmovja, so opazili, da se za grmovjem premikajo sence. Radovedni, kdo je, so šli pogledat in videli, da stojita tamkaj dva možka. V tistem hipu pa je že zadel udarec s sabljo Krambergerja, drugi pa Potrča. Preden pa se je mogel Horvat umakniti, ga je neznanec že zabodel s sabljo v trebuh s tako silo, da je konec sablje pogledal iz hrbta in je obležal na tleh v mlaki krvi. Ostali trije so poklicali dr. Potrča od Sv. Urbana, ki je ranjencem nudil prvo pomoč. Krambergerja in Potrča, ki sta precej hudo ranjena, je obvezal in sta ostala v domači oskrbi, Horvata pa je dal prepejati z rešilnim avtom v ptujsko bolnišnico. V bolnišnici so Horvata takoj operirali in pri tem ugotovili, da so poškodbe smrtnonevarne; črevesa so na devetih krajih prerezana. Poklicali so duhovnika, da ga je sprevidel, in preskovanega sodnika, da ga je zaslišal. Horvat bil sicer pri zavesti, vendar je že večeraj umrl. Kakor je pokojni trdil, je spoznal v napadalcu Srečka Koserja, posestniškega sina iz Doliča, njegovega tovariša pa ni spoznal. Dejstvo je, da Koserja ni na svojem domu in ga orožništvo do sedaj ni moglo izslediti. Koser je pretepač, ki se ga je bala vsa okolica.

Smrtna kosa. V soboto 19. t. m. je nenadoma umrl Ivan Gombač, pomožni tajnik pri okrajnem načelstvu v Ptuj. Ob 10. uri mu je v uradu postalo slabo in prepeljali so ga na stanovanje, kjer ga je ob 1. uri zadela kap. Šele 48 let star, je bil obče spoštovan radi mirne narave. Pokojnik je bil rodom iz Sežane. Zapuščča vdovo z enimi nepreskrbljenim otrokom. Naj v miru počiva!

Hans Anrud:

Nova čepica

Zaznamoval? — Jon se je nekoliko obotavljal. Ne, ni ga zaznamoval — ali po ušesih bi ga gotovo spoznal. Takih uhljev gotovo še ni videl.

No, Storberger bo kupil zajca, a koliko bo večal? Ali je že mislil?

Zajec je tako velik, da je gotovo več vreden kot pa ploščata čepica.

Pa dobro. Jon bo dobil tolar, pa lahko takoj gre k trgovcu in se pogodi za čepico. Storberger še nikoli ni boljše trgoval.

Hej, zdaj je Jon povsem drugi človek. Zdaj se bo lahko pokazal v cerkvi.

Jon je zavil svojo čepico; materi jo bo šele na božično jutro pokazal. Toda zdaj šele začne delo — drugo jutro mora zgodaj vstati in iti po zajca.

Ko se je podvizal domov, mu je dejal Storberger:

»Čuj, zdaj se spominjam, da sem na severni livadi videl lisico. Bodi tako dober, pa poglej malo za njo.«

O da, tudi to uslugo bo Jon napravil.

»Na inžni steani obronka sem nastalvil skobec. le glej, da ne padeš vani. Lahko bi se ti slabo godilo.«

Tiste večere je bila sijajna mesečina, po sneženi severni livadi je skakal dolgonogi zajec, grizel popje in napenjal dolge uhlje. Bil je povsem brezbrizen — nevarne luknje se bo že znal izogniti.

Pod gostim vrbovim grmom se je nekaj zganilo, a dvoje oči je sijalo ko dva živa oglišča. Zajec je bežal mimo in ni opazil prav ničesar — tedaj — silen skok, visoko v zraku kakor krmilo dolg košat rep — zajec je začutil na sebi nekaj težkega, in — ni čutil ničesar več.

Ko je drugo jutro pogledala iznad brega rdeča, šiljasta čepica, je bilo na okoli vse tiho; na pogaženem snegu so ležali kosmiči dlake in dva dolga zajčja uhlja, nekoliko dalje je bil viden sled lisice.

Jon se je tako razbesnil, da je ves drhte. Naredilo se mu je, da bi bil zaplakal. V bližini je bila njegova zanka nedotaknjena, a ta lopov mu je uropal zajca, baš tedaj, ko bi se imel ujeti.

Jona je nenadoma objela taka želja, da bi razbojnika ujel, ga tepel in se maščeval, da je ko gluhi in slepi šel za sledom lisice.

Sled je vodila v opreznih krivuljah navzdol in nato navzgor. Ali Jon ni pa-

zil na to, on je šel slepo za sledom, dokler se ni na nos in glavo prekopicnil čez obronek.

Ko je izkopal glavo iz snega in pogledal za sledom, ga ni več našel. Jon se je razgledoval. Glej, uprav za njim je zagledal neko stvar — lisico! Jon je dvignil pest, da bi jo udaril. Toda ona se ni ganila. Zašla je bila v skobec, ki ji je zlomil vrat.

Kmalu za tem se je vlekel Jon ves poražen domov; na plečih je nosil lisico, ki je bila tako dolga, da se je plazila z repom po tleh.

Oprezno je stopil v kočjo in smuknil v izbo; vzel je omot s čepico, ki ga je bil prejšnji večer skril, nato se je odpravil na pot k Storbergerju.

Z omotom v roki je stopil v gospodarijevo sobo.

»Glej, ali ni tu zopet Jon? Ali prinašaš zajca?«

»Ne, prinašam kapo. Tu je.«

»Kaj si se premislil?«

»Nisem se, toda — zdaj nimam več zajca. Da, tu je čepica. Spotoma sem prinesel tudi tvojo lisico. Ona je pojedla mojega zajca.«

Lahko si predstavljate, kako je gospodar razprl oči. Na koncu konca je začel

zatržno verovati, da se gospodar ne šali, ko pravi, da je vendarle dobil zajca, ker je bila njegova lisica, ki ga je pojedla. — Niti govora ni o tem, da bi se pogodba razbila, ker gospodar še nikoli ni boljše trgoval. Ko je Jon stvar natančno razmislil, je videl, da ima gospodar popolnoma prav.

Na božično jutro je stal Jon pred Storbergerjevo hišo in držal za uzdo gospodarjevega vranca. Glavo je bil pokril z novo čepico, a vrat si je omotal z novim šalom, ki ga je bil dobil za božič od gospodarja. Mati in mala Ingrid sta se baš pripravljali, da splezata na sani. V tem hipu pride Storberger, pristopi k Ingridi, ji sname z glave robec in jo pokrije s čepico, ki je bila tako lepa, kakor Jonova.

»Tako poceni sem kupil lisico, da moram še nekaj dodati, je dejal gospodar. Jon je povsem pozabil, da se mora držati kot odrasel človek, pa se je zasmejal s celim obrazom.

Storberger ga je pogledal.

»No, Jon, čemu se smeješ?«

»Mislim sem, kako bi bilo tedaj, če bi bil moj zajec pojedel tvojo lisico!«

Hallstattsko grobišče v Mariboru

(Konec)

Skoraj vse žare so ornametirane. Najenostavnejši in skoraj najpogostejši je »črtasti ornament«. Nekaj žar ima tudi »večno pot«. Najmanjše posodice, ki so bile do sedaj tukaj najdene, so komaj 1/2 dm visoke. Služile so najbrže za olje. Razen ornamenta imajo tudi črno glazuro. Ostale za hrano pa nimajo niti ornamenta niti lepe glazure.

Mnogo sličnosti v keramiki, kakor tudi v ornamentiki in formi je med najdbami v Mariboru in med najdbami v Rušah. Zanimivo glede sekire, ki je bila najdena tukaj, je, da ni med njo in med sekro iz Čermošča in Sv. Bolfenka na Pohorju prav nobene razlike. Vsa keramika in sploh vse najdbe pa nam kažejo, kako velik vpliv so imeli na kulturo prebivalcev naših krajev trgovci iz Etrurije in Grčije. Torej ni bila to moda majhna, ampak velika naselbina, katere prebivalci so se sicer bavili predvsem z živinorejo in poljedelstvom, a njih kultura je bila razmeroma velika. Vsak se bo takoj vprašal, saj je vendar bila ta naselbina v železni dobi, a se dosedaj ni našlo nič železnih predmetov? Da, res se dosedaj ni našlo več nego 5 predmetov iz železa, a misliti si moramo, da v prvi polovici železne dobe sploh železa ni bilo dosti in je radi tega bilo zelo drago. Radi tega tudi v tem najdišču niso našli skoraj nič železnih, ampak skoraj samo bronaste predmete.

Nekaj časa pozneje, ko je g. prof. Baš začasno zaključil svoja raziskovanja, ki so se z velikim uspehom končala, pa je začel kopati še sam lastnik vrta. Odkopal je 22 grobov. Našli so se isti predmeti kot prej, a vendar zopet novi iz bronu. Da se predmeti ne bi razprodali, je vse skupaj kupilo od vrtnarja Muzejsko društvo in tako zopet obogatilo svojo predzgodovinsko zbirko.

Dne 16. t. m. pa je g. prof. Baš zopet

nadaljeval svoja raziskovanja, ki jih je ob koncu meseca junija bil začasno zaključil. Kakor zadnjikrat, tako je tudi tokrat našel na velezanimive najdbe. Našel je majhen, 1 dm visok kipec, ki nam predločuje domačinsko naselbino v Mariboru. Na tem kipecu se dobro vidi cela noša tedanje žene, kar je pač velika arheološka zanimivost. Doslej so se našli največ 4 takšni predmeti. Kipec je iz bronu, je sicer zelo dobro ohranjen, vendar mu manjka del glave. Razen tega se še dobro vidi, kako so nosile tedanje ženske bronaste ovratnice.

Kakor pri zadnjih razkopavanjih, tako se je tudi tokrat našlo precej bronastih okraskov, predvsem lepe fibule. Dosedaj je bilo zopet odkritih 18 grobov, torej se je skupno, ne vštetiš one, ki jih je jeseni l. 1931 razkopal vrtnar M. Hočvar našlo 76 planih grobov. Tudi keramičnih izdelkov se je našlo zopet mnogo. Razen tega pa se je ugotovila prva meja tega grobišča, namreč na severni strani. Pri teh razkopavanjih se je doseglo, koliko tipov grobov je tukaj. Razen tega pa so ugotovili lončarno, ki je izdelovala žare in posode, ki so jih prebivalci te naselbine potrebovali.

Ob skorajšnjem koncu drugega raziskovanja arheologa g. F. Baša naj na kratko zabeležimo uspehe, ki so jih dosedanja razkopavanja prinesla. Lani smo mislili, ko je g. Baumgartner odkril na Glavnem trgu rimsko postojanko, da je Maribor rimskega postanka. Ta raziskovanja pa so nam povedala, da je bila na tem delu našega mesta že v zgodnji hallstattski dobi precej velika naselbina. Obenem pa so ta raziskovanja obogatila mariborski muzej s tako bogatimi in zanimivimi najdbami, da je lahko, ne samo naš muzej, ampak tudi ves Maribor ponosen nanje!

Bojan Grlic.

Razoroževanje sveta

Razorožitvena konferenca v Ženevi je prejela od vsake velesile poseben razorožitveni predlog. Ti predlogi so silno različni, v enem pa so si le podobni: vsaka država skuša doseči razorožitev drugih, sebi bi pa rada ohranila čimveč vojske in orožja.

Salon lepe Magde

ZBIRALIŠČE MONAKOVSKIH STARIH GOSPODOV.

V Monakovem se je ujela v policijsko past neka Magda Reisnerjeva, ki je bila osumljena, da je zapletala v svoje ljubezenske mreže starejše moške in nekatere tudi zastrupila. Pri preiskavi je policija ugotovila, da se je mlada elegantna Magda potikala v zadnjem času po raznih nočnih lokalih, kjer se je izdajala za artistko, ni pa nikdar javno nastopila, ampak je le izvajala moške v svoje stanovanje, kjer se jim je predstavila v Evinem kostumu.

»Lepa Magda«, tako so jo nazivali njeni oboževalci, sami starejši moške, je imela šeststobno stanovanje in prav razkošno opremljeno. Tu je prirejala svoje umetniške atrakcije v svojo korist in na veselje bogatih starcev, ki so bili željni njene ljubezni...

Magda je vsak večer obiskala vse nočne lokale in tam zbiralala svoje žrtve. Često so tudi bogati tujci, ki so se mudili v Monakovem, dobivali diskretna vabila na Magdine soareje. Imela pa je tudi stalne oboževalce, ki so jo obiskali redno vsako noč. V svojih ljubezenskih podvigih je bila celo tako predrzna, da je ob policijski uri pozivala glasno goste, naj jo spremitjo domov, kjer jih bo pogostila s sladko pijačo. Pošiljala je tudi vabila starejšim gospodom s pripombo, da ne ve, kaj so starci, ker se v njeni družbi počuti prav vsakdo mladega.

Bestialna zločinca.

Porotno sodišče v Saarbrücknu je te dni po trinajsturni razpravi obsodilo vdovo Linzovo in njenega ljubimca, pomoznega delavca Kleina, na smrt na večšalih radi umora njenega moža. Obtoženca sta neke sobote zvečer v spalnici umorila Linzo ob navzočnosti petletnega sinčka, ki je gledal, kako mati in njen ljubimec ubijata očeta. Po groznem dogodku sta truplo vrgla s postelje na tla, si umila roke, preoblekla posteljo in sedla za mizo, kjer sta dala duška počitju in pila vino ter kadila cigarete. Ko jima je vinski duh stopil v glave, sta legla v posteljo, kjer sta malo poprej prelila kri nedolžnega moža. Tudi je obtoženka tisto noč postala mati drugemu otroku.

Plačevanje davkov z zverinami.

To se ni zgodilo pri nas, pač pa na Mačžarskem. Znani madžarski cirkus Czaja je bil dolžan budimpeštanski mestni občini na račun občinskih davščin 25.000 pengov. Ker je bila cirkuska blagajna prazna, je sklenil ravnanje! plačati svoje obveznosti z udomačenimi zvermi in sicer levji, opicami, severnimi medvedi in volkovi. Mestna uprava je prav rada pristala na to ponudbo in tako opremila svoj zoološki vrt s krasnimi novimi živalmi.

Tragedija ribiča in njegovega sina.

V malem ribiškem mestecu Koserov se je odigrala pred kratkim nenavadna tragedija, ki je pretresla vse prebivalstvo tamkajšnjega kraja. Ribič Oto Haask in njegov sin sta odrinila s čolnom

Kakor smo že omenili, se je jela policija prav intenzivno zanimati za salon lepe Magde. Nekemu detektivu je uspelo, da se je brez vabila vtihotapil v njeno stanovanje, kjer je našel na desetorico moških, starih 60 in 70 let in lepo Magdo, ki je plesala trebušni ples in izvajala slične atrakcije. V odmorih pa je Magda povabila tega ali onega v posebno sobo. Med gosti so bili razni višji državni funkcionarji in ugledni predstavniki monakovske javnosti. Po končanem sporedu so obsedeli pri mizi v njeni družbi in tekli je šampanjec...

Med tem je pred nekaj dnevi nenadno umrl 73letni svetnik Schwarzwald. Zdravniki so ugotovili, da je nastopila smrt zaradi preobilice zaužitih mamil. Naslednji dan je zbolel iz sličnih razlogov upokojeni bavarski general Friderik Feldhammer, ki je obenem prijavil policiji lepo Magdo, ker mu je dala pijačo, zaradi katere je zbolel.

Pri Magdi so se zgledali detektivni in ji napovedali aretacijo. V policijske zapore so romale tudi vse tri njene sobarice, ki so v primeru potrebe nadomestile svojo gospodinjico. Pri zaslišanju je Magda šele po daljšem oklevanju priznala krivdo. Izdala pa je tudi nekega lekarnarja, ki ji je pošiljal strupena mamil.

na morje, kjer so ju zajeli valovi, ki so tirali njun čoln vedno dalje in dalje od obale. Ko sta bila na odprtem morju sredi besnečih valov, se je čoln prevrnil. Oba nesrečna ribiča sta bila izročena svoji žalostni usodi. Po osemnajsturnem borenju z valovi je opešal prvi sin in se utopil. Toda oče se ni ločil od njega. Z zadnjimi močmi ga je držal za nogo. Na srečo je priplula mimo ladja, na katero se je rešil oče seveda z mrtvim sinom.

Zmagovalci šestdnevne dirke.

Pri šestdnevni nemški kolesarski dirkah je zmagalo moštvo Braccard-Guimbretiere, ki je prevozilo 3289 km.

Veliko sobo in kuhinjo,
kakor tudi sobo s štedilnikom oddam
v najem. Pobrežje, Zerkovska cesta 24.
3886

Soba s posebnim vhodom
oddam s 1. decembrom mirni stranki.
Naslov v upravi »Večernika«. 3882

S 1. decembrom
sprejem dve gojenki v popolno oskrbo, blizu šol (od 11.—12. ter od 17.—19. ure). Naslov v upravi »Večernika«. 3881

Do 200 Dln dnevno
lahko zaslužite s prodajo našega novega sezonskega šlagarja. Dopise pod »Šlager« na upravo »Večernika«. 3883

Za pouk na citre
sprejem še nekaj učencev. Trgsvo-bode 1 I, 38. 3884

Stanovanje oddam.
Študenti, Ciril Metodova ulica 2.
3885

Čedno opremljeno
solčno in snažno sobo s vhodom iz stopnic oddam boljšemu gospodu. Prešernova ul. 19. 3729

Žarnice
testence
likalnike
kuhinske aparate
izolirna žice
motorje
elektromaterijal
zvonce
telefone
radioparate

kupite poceni v novi
elektrotehnični trgovini
Karol Florjančič
Maribor, Glavni trg 23

Britje 2. Striženje 4.
Brusimo britve, škarje, nože. Mlinska št. 8. 3886

Pisarniška omara
s predali za akte se proda. Tattenbachova ul. 19, pritličje desno, vrata 4. 4000

Sprejem dobro izurjenega prekačevalca
(Selcher). Samostojna moč. Naslov Ivan Javornik, mesarija, Ljubljana, Domo-branska cesta 7. 3863

Podstrešno stanovanje,
soba in kuhinjo, oddam takoj mirni stranki. Frankopanova ulica 61/I. 3797

Sedaj ko prihaja zima
in vaših koles ne boste več rabili, nudi se vam prilika, da jih pustite temeljito osnažiti, emajlirati, poniklati, vse kroglične ležaje zbrusiti, tako da bodo do prihodnje spomladi zopet popravljena, kakor nova. Shramba koles in motorjev čez zimo. Hitra postrežba. Zajemčeno in solidno delo. Brezkonkurenčne cene. Priporoča se mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14. Zadostuje dopisnica, da pridemo na dom po kolo! 3889

Dve veliki Lutzovi peči

uporabni za pisarne, dvorane ali bančne prostore

ceneno na prodaj

Interesenti naj se zgledajo v upravi »Večernika« dnevno med 9. in 10. uro.